

Sygn. akt VI Gz 327/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Beata Hass-Kloc**

Protokolant: asyst. sędz. Grzegorz Kurasz

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2013 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **P. K.**

przeciwko **M. B.**

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu V Wydziału Gospodarczego z dnia 1 października 2013 r., sygn. akt V GC 407/13,

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Tarnobrzegu VI Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania zażaleniowego.

(...)

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 1 października 2013 r., sygn. akt V GC 407/13 (k. 44), Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu V Wydział Gospodarczy, w sprawie z powództwa P. K. przeciwko M. B. zapłatę kwoty 3.450,24 zł stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Mielcu.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd powołał się na treść art. 202 k.p.c. i art. 46 k.p.c. oraz podał, że strony postępowania w § 8 umowy spółki z dnia 5 czerwca 2009 r. zastrzegły w zakresie sporów wynikających z umowy właściwość Sądu Rejonowego w Mielcu. Stwierdził nadto, że w realiach sprawy umowa o właściwość sądu zawarta przez strony w umowie spółki kreuje wyłączną właściwość Sądu Rejonowego w Mielcu.

Pismem z dnia 25 października 2013 r. (k. 47-50) pozwany wniósł zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego zmiany i przekazania sprawy do Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku V Wydziału Gospodarczego, ewentualnie do Sądu Rejonowego w Tczewie I Wydziału Cywilnego. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Powyższemu rozstrzygnięciu skarżący zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj.

1. art. 40 k.p.c., a to przez błędne przyjęcie, że przedmiot niniejszej sprawy stanowi powództwo ze stosunku spółki, mimo iż roszczenie dochodzone pozwem nie jest roszczeniem z umowy spółki, a roszczeniem regresowym opartym na dyspozycji przepisu art. 376 § 1 k.c. (roszczeniem wynikającym z ustawy);

2. art. 46 k.p.c., a to przez błędne przyjęcie, że przedmiot niniejszej sprawy stanowi spór wynikający z umowy spółki cywilnej, objęty umową o właściwość sądu;

3. art. 27 § 1 k.p.c., a to przez jego niezastosowanie, mimo iż niniejsza sprawa, ze względu na jej przedmiot, jakim jest roszczenie regresowe oparte na dyspozycji przepisu art. 376 § 1 k.c., powinna być rozpatrywana przez sąd właściwości ogólnej dla miejsca zamieszkania pozwanego;

4. art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych, a to przez błędne przyjęcie, że niniejsza sprawa nie jest sprawą gospodarczą i nie podlega rozpoznaniu przez sąd gospodarczy, mimo iż jest ona sprawą ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 864 k.c.

w zw. z art. 376 § 1 k.c., a to przez jego niezastosowanie i pominięcie przy ustalaniu sądu właściwego w niniejszej sprawie okoliczności, iż roszczenie dochodzone pozwem jest roszczeniem regresowym pomiędzy

wspólnikami spółki cywilnej jako współdłużnikami solidarnymi, a zatem roszczeniem wynikającym z ustawy.

Strona powodowa w piśmie z dnia 15 listopada 2013 r. w odpowiedzi na zażalenie pozwanego wniosła o oddalenie zażalenia i uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Powód w powyższym piśmie wywodził, że wyłącznie właściwym w niniejszej sprawie jest Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu Sąd Gospodarczy na mocy art. 40 k.p.c. oraz/lub art. 46 § 1 k.p.c. w zw. z § 8 umowy spółki cywilnej.

Sąd Okręgowy, mając na uwadze powyższe, zważył co następuje:

Zażalenie z powołanych niżej przyczyn podlega uchyleniu.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że zarówno powód w pozwie, jak również pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wywodzili, iż niniejsza sprawa ma charakter sprawy gospodarczej. Przy czym podstaw tej właściwości upatrywali w odmiennych przepisach. Strona powodowa właściwość sądu uzasadniała powołując się na przepis art. 40 k.p.c. i siedzibę spółki mieszczącą się w R. oraz art. 2 ust. 2 pkt. 2 ustawy o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych. Jednocześnie powód powołał także zapis § 8 umowy spółki cywilnej oraz art. 46 k.p.c. stwierdzając, że także w umowie strony zastrzegły właściwość sądu ze względu na siedzibę spółki. Tym samym zdaniem powoda powództwo wynika ze stosunku spółki cywilnej. Pozwany natomiast kwestionował powołane przez powoda podstawy prawne właściwości sądu jednocześnie podnosząc, że roszczenie ma charakter regresowy oparty na art. 376 § 1 k.c. W ocenie strony pozwanej roszczenie to powstało w związku z działalnością gospodarczą stron, ze stosunków cywilnych. Zdaniem pozwanego właściwość miejscową sądu reguluje art. 27 k.p.c. (miejsce zamieszkania pozwanego).

Rozpoznając niniejsze zażalenie Sąd Okręgowy uznał, że z uwagi na ogólnikowość i lakoniczność uzasadnienia zaskarżonego postanowienia brak jest możliwości zweryfikowania, w kontekście powyższych stanowisk stron oraz zarzutów zażalenia i wywodów pozwanego zawartych w odpowiedzi na zażalenie, prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Przed wszystkim uwadze Sądu uszedł fakt, że powód mimo wniesienia pozwu do Sądu Rejonowego Wydziału Cywilnego w uzasadnieniu pozwu powoływał się na właściwość sądu gospodarczego. Na taki sam charakter sprawy, choć na innej podstawie prawnej, powoływał się pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Mimo to Sąd Rejonowy, stwierdzając swoją niewłaściwość

i przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Mielcu, nie odniósł się w swym uzasadnieniu jaki charakter ma niniejsza sprawa – czy to cywilny, czy gospodarczy. Skoro przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Mielcu, w ramach którego nie istnieje wydział gospodarczy, należy domniemywać, że uznał sprawę za cywilną. Rolą Sądu Odwoławczego nie jest jednak odgadywanie sfery motywacyjnej Sądu I instancji.

Braki w uzasadnieniu uniemożliwiające odczytanie motywów rozstrzygnięcia są zaś wystarczającym powodem uchylecia werdyktu

i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 stycznia 2013 r., III AUa 435/12, LEX nr 1254459).

Nadmienić należy, że w przypadku spraw ze stosunku spółki wyłączną właściwość posiada sąd ze względu na siedzibę spółki (art. 40 k.p.c.). Ponadto przepis art. 46 k.p.c. dotyczy wyłącznie właściwości miejscowej sądu, ogólnej lub przemiennej. Na mocy umowy prorogacyjnej strony nie mogą zatem zmienić właściwości wyłącznej (art. 46 § 2 k.p.c.). Nie ma także możliwości zmiany w drodze umowy właściwości rzeczowej lub funkcyjnej (funkcjonalnej). (por. kom. do zmiany art. 46 k.c. [w:] Biezuński Paweł. Komentarz do ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. LEX/el., 2009).

Dodatkowo wypada podkreślić, że co do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w doktrynie postuluje się, aby w przypadku wątpliwości przyjmować szeroki zakres zrozumienia tego pojęcia (por. kc red. E. Gniewek t. I, str. 416, wyrok Sądu Najwyższego z 2.02.2015 r., sygn. IV CK 461/04)

Z uwagi na powołane wyżej argumenty – na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy zaskarżone orzeczenie uchylił przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Jednocześnie pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego (108 § 2 k.p.c.).

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę zobligowany będzie rozpoznać zarzut niewłaściwości sądu podniesiony przez pozwanego w sprzecznie, przy uwzględnieniu argumentów stron oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz powyższych argumentów.

Ponadto Sąd I instancji winien rozważyć, czy do niniejszego postępowania znajdują zastosowanie przepisy o postępowaniu uproszczonym

w świetle przesłanek z art. 505¹ k.p.c., i jeżeli uzna, że nie, powinien wydać stosowne postanowienie w tym zakresie.